

Pas op voor de zuurdesem
Serie: Wat leerde Jezus ons eigenlijk?

Ik hoop dat je de afgelopen periode, waarin we hebben moeten 'vasten' van onze zondagse samenkomsten, ik hoop dat je Gods (bijzondere) nabijheid hebt kunnen ervaren. Het was natuurlijk geen vrijwillig, zelfgekozen 'vasten'. We hebben gedwongen door de omstandigheden onze bijeenkomsten moeten opschorten. *Vasten gaat bij voorkeur gepaard met gebed.* Het is een keuze om je blik op God te richten en om *Zijn* gedachten en gevoelens te leren kennen. Ik hoop dat God tot je gesproken heeft de afgelopen periode. Ik weet dat het voor veel mensen een periode van bezinning en ook van intimiteit met God is geweest. Als gelovigen in de 21 eeuw, *levend na de uitstorting van de Heilige Geest*, zijn we volledig toegerust om een moeilijke periode zoals we achter de rug hebben, te doorstaan. Het is in een periode als deze dat we teruggeworpen worden op ons geloof, onze relatie, ons vertrouwen in God. Voor veel mensen is de afgelopen periode een tijd van verdieping van geloof geweest. Tijdens de laatste dienst voor de lock-down, vier maanden geleden, hebben we stilgestaan bij de woorden van Jezus waar hij zegt:

Matteus 6

25Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken.

Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. We hebben best aanleg om ons zorgen te maken. Dat heb je vast, net als ik, ervaren de afgelopen periode. Maar Jezus raadt zijn leerlingen (wij zijn ook leerlingen) ons aan om dat niet te doen.

Hij zegt:

Matteus 6

33Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. 34Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

We hebben er eerder bij stil gestaan hoe je dat zou kunnen doen, 'Gods koninkrijk zoeken' en 'zijn gerechtigheid' zoeken. Het heeft te maken met in contact staan met God, in contact staan met anderen en met het omarmen van Gods waarheid over wie jij bent (*je bent een waardevol, geliefd kind van God*). *Als je daar meer over wilt weten, kun je dat altijd naluisteren op de website of de notities daar downloaden.*

Jezus is gedurende de tijd die hij heeft met zijn leerlingen, drie jaar, bezig hen te leren vertrouwen op God. En steeds is daar de keuze: Zorgen maken of bang zijn tegenover God vertrouwen. En misschien heb je dat ook weleens ervaren, het voelt soms helemaal niet als een keuze. Zorgen en angst kunnen soms, bijna ongevraagd, het roer overnemen in ons leven. Vandaag gaan we naar een praktijkses kijken. Een les die de leerlingen van Jezus moeten leren, een les van groeien in vertrouwen op God.

Marcus 6

³²Ze voeren met de boot naar een afgelegen plaats, om daar alleen te kunnen zijn. ³³Maar hun vertrek werd opgemerkt en velen hoorden ervan, en uit alle steden haastten de mensen zich over land naar die plaats en kwamen er nog eerder aan dan Jezus en de apostelen. ³⁴Toen hij uit de boot stapte, zag hij een grote menigte en voelde medelijden met hen, omdat ze leken op schapen zonder herder, en hij onderwees hen langdurig.

Jezus had even alleen willen zijn met zijn leerlingen... Dat ging dus niet door. Ik vind het mooi hoe Jezus naar deze mensen kijkt: hij is bewogen, hij voelde medelijden omdat ze leken op 'schapen zonder herder'. Schapen zonder herder zijn kwetsbaar. Ze hebben geen bescherming tegen de wolven. De herder leidt ze naar grazige weiden en zorgt voor bescherming voor de nacht.

³⁵Toen er al veel tijd was verstreken, kwamen zijn leerlingen naar hem toe en zeiden: 'Dit is een afgelegen plaats en het is al laat.' ³⁶Stuur hen weg, dan kunnen ze naar de dorpen en gehuchten in de omtrek gaan om eten te kopen.' ³⁷Maar hij zei: 'Geven jullie hun maar te eten!' Ze vroegen hem: 'Moeten wij dan voor tweehonderd denarie brood gaan kopen om hun te eten te geven?' ³⁸Toen zei hij: 'Hoeveel broden hebben jullie bij je? Ga eens kijken.' En nadat ze waren gaan kijken wat ze bij zich hadden, zeiden ze: 'Vijf, en twee vissen.' ³⁹Hij zei tegen hen dat ze de mensen opdracht moesten geven om in groepen in het groene gras te gaan zitten. ⁴⁰Ze gingen zitten in groepen van honderd en groepen van vijftig. ⁴¹Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak het zegengebed uit, brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen om ze aan de menigte uit te delen; ook de twee vissen verdeelde hij onder allen die er waren. ⁴²Iedereen at en werd verzadigd. ⁴³Ze haalden de overgebleven stukken brood op, waar wel twaalf manden mee konden worden gevuld, en ook wat er over was van de vissen. ⁴⁴Vijfduizend mensen hadden van de broden gegeten.

Een geweldig wonder. Jezus gedraagt zich letterlijk als een goede herder. Hij leidt 5000 mensen naar grazige weiden, hij geeft 5000 mensen te eten. Dit is toch wel een wonder dat ik graag meegemaakt zou hebben. Lijkt me echt wel gaaf. Ik denk dat de leerlingen van Jezus toch ook wel enthousiast zijn geweest. Het was ook een soort samenwerking

⁴¹Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak het zegengebed uit, brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen om ze aan de menigte uit te delen. De leerlingen van Jezus, vervulden een rol in dit wonder. Ze waren niet alleen toeschouwer. Ze waren deelnemer.

We maken nu een sprongetje in de tekst. Zoals Marcus het opschrijft is het een sprongetje van een paar dagen, misschien een paar weken.

Marcus 8

¹Toen er op een keer weer een grote menigte bijeen was, en ze niets meer te eten hadden, riep hij de leerlingen bij zich en zei tegen hen: ²'Ik heb medelijden met al die mensen, want ze zijn nu al drie dagen bij me en hebben niets meer te eten. ³Als ik hen met een lege maag naar huis stuur, zullen ze onderweg bezwijken; sommigen zijn immers van ver gekomen.' ⁴Zijn leerlingen antwoordden: 'Maar hoe zou iemand hen hier, in deze verlatenheid, van genoeg brood kunnen voorzien?'

Hé, het is net of ik dit al een keer gelezen heb? Weer een menigte, weer 'de zorg om eten'. En weer Jezus die medelijden heeft met de mensen. Maar het lijkt wel of de leerlingen van Jezus helemaal vergeten zijn hoe Jezus dit eerder had opgelost. 'Maar hoe zou iemand hen hier, in deze verlatenheid, van genoeg brood kunnen voorzien?' zeggen ze.

Ik zou zeggen: Jezus, kunt u nog een keer dat wonder doen, zoals een paar dagen geleden? Maar het lijkt wel of ze die gebeurtenis uit hun geheugen gewist hebben.

Marcus 8

⁵Hij vroeg hun: 'Hoeveel broden hebben jullie?' 'Zeven,' antwoordden ze. ⁶Hij zei tegen de mensen dat ze op de grond moesten gaan zitten; hij nam de zeven broden, sprak het dankgebed uit, brak de broden en gaf ze aan de leerlingen om ze aan de mensen uit te delen, en dat deden ze. ⁷Ze hadden ook een paar kleine vissen bij zich; hij sprak er het zegengebed over uit en zei dat ze ook de vissen moesten uitdelen. ⁸De mensen aten tot ze verzadigd waren; de leerlingen haalden op wat er van het eten overschoot: zeven manden vol. ⁹Er waren ongeveer vierduizend mensen. Toen stuurde hij hen weg.

En weer maken de leerlingen van Jezus deel uit van het wonder. Zij waren de uitdelers van het voedsel. En er was genoeg. Meer dan genoeg!

Twee keer, hetzelfde wonder!

Marcus 8

¹⁰Meteen daarna stapte hij met zijn leerlingen in de boot en voer naar het gebied van Dalmanuta. ¹¹Daar kwamen de farizeeën op hem af, en ze begonnen met hem te discussiëren. Om hem op de proef te stellen, verlangden ze van hem een teken uit de hemel. ¹²Jezus slaakte een diepe zucht en zei: 'Waarom verlangt uw soort mensen een teken? Ik verzeker u: aan mensen als u zal zeker geen teken gegeven worden!' ¹³Hij liet hen staan waar ze stonden, stapte weer in de boot en voer naar de overkant.

De farizeeën willen discussiëren en willen Jezus op de proef stellen. Jezus laat zich niet door hen voor hun karretje spannen. Hij doet niet mee met hun onoprechte spelletjes.

¹⁴De leerlingen waren vergeten genoeg brood mee te nemen; ze hadden maar één brood bij zich in de boot. ¹⁵Hij waarschuwde hen: 'Pas op, hoed je voor de zuurdesem van de farizeeën en voor de zuurdesem van Herodes.' ¹⁶Ze hadden het er met elkaar over dat ze geen brood hadden.

En weer zijn ze onderweg met te weinig eten bij zich! De leerlingen spreken hierover met elkaar. Ik denk dat ze bang waren dat ze straks honger zouden hebben...

¹⁷Toen hij dit merkte, zei hij: 'Waarom praten jullie erover dat je geen brood hebt? Begrijpen jullie het dan nog niet, en ontbreekt het jullie aan inzicht? Zijn jullie dan zo hardleers?' ¹⁸Jullie hebben ogen, maar zien niet? Jullie hebben oren, maar horen niet? Weten jullie dan niet meer ¹⁹hoeveel manden vol stukken brood jullie hebben opgehaald toen ik vijf broden brak voor vijfduizend mensen?' 'Twaalf,' antwoordden ze. ²⁰'En toen ik zeven broden brak voor vierduizend mensen, hoeveel manden vol stukken brood hebben jullie toen opgehaald?' 'Zeven,' antwoordden ze. ²¹Toen zei hij: 'Begrijpen jullie het dan nog niet?'

Twee keer heeft Jezus laten zien dat Hij voorziet. Twee keer heeft hij voorzien in deze dagelijkse behoefte van de maaltijd. En opnieuw maken de leerlingen zich zorgen over wat ze zullen eten of drinken.

God is te vertrouwen!!

Matteus 6

25Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken.

Matteus 6

33Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. 34Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

Dat was de theorie... En drie keer achter elkaar volgt er een praktijk situatie die met zorgen over eten te maken heeft... En drie keer laten de leerlingen zich overmannen door deze zorgen... Jezus noemt ze *hardleers*.

Ze zijn zo bezig met de zorg voor het eten dat ze niet horen dat Jezus nog wat belangwekkends zegt:

'Pas op, hoed je voor de zuurdesem van de farizeeën en voor de zuurdesem van Herodes.' (vers 15)

Niet zo lang geleden had ik een lekkere groentesoep gemaakt, op zaterdagmiddag. Met worteltjes, prei, ui, paprika, gewoon wat ik kon vinden in de koelkast. En Marina houdt er niet van als ik zout in de soep doe, want dat is ongezond en niet lekker volgens haar. Dus ik besloot er als alternatief een 'pittig' groentesoepje van te maken door er wat chilipoeder aan toe te voegen. Nou is er weinig zo moeilijk als goed doseren met chilipoeder en inderdaad, het was een pittig soepje. Veel te pittig vond iedereen. Ik deed net of ik het lekker vond natuurlijk...

Heb je weleens een lekker gerecht verpest door één ingrediënt of kruid toe te voegen? Ik wel... Daar gaat deze tekst over.

Zuurdesem doordringt het gehele deeg, het verandert de smaak.

'Pas op, hoed je voor de zuurdesem van de farizeeën en voor de zuurdesem van Herodes.' (vers 15)

Jezus noemt hier specifiek de farizeeën en Herodus. Hij noemt de religieuze macht en de politieke macht.

De heerlijke maaltijd van het goede nieuws van Gods Koninkrijk kan verpest worden door een vleugje religieuze macht en een vleugje politieke macht.

De farizeeën waren voortdurend Jezus' gedrag van liefde aan de wet te toetsen. Als Jezus iemand genas op sabbat waren zij er als de kippen bij om dat te kritiseren. *De wet (hun waarheid) was voor hen belangrijker dan het welzijn mensen.* Zij vonden meer houvast in de wet dan in hun vertrouwen op God.

Het zuurdesem van Herodus vertegenwoordigt de politieke macht. Zodra geloof door macht kan worden afgedwongen, dan verliest het haar kracht.

Dat is wat er later ook gebeurd is toen het christendom met geweld is verkondigd... De boodschap van Jezus, de boodschap van het koninkrijk, was een geweldige demonstratie van vrijheid. En zowel de geestelijke macht als de politieke macht voelden zich hierdoor bedreigd. *Het zuurdesem van de farizeeën en van Herodus is niet iets van ver weg. Het is voor ons ook dichtbij.*

Ook wij voegen soms een vleugje wet toe aan de bevrijdende boodschap van Jezus.

Jezus zegt: *ik hou van jou*

Wij zeggen soms: *ik hou van jou, als*

Dat is het verschil tussen onvoorwaardelijk en voorwaardelijk!!

Ook wij gebruiken soms angst om keuzes af te dwingen, ook wij manipuleren soms: *'weet jij waar je naar toe gaat, naar de Hemel of naar de hel?'* is hiervan een voorbeeld.

Jezus manipuleerde nooit. Hij voelde medelijden met de menigte en gaf hun te eten. Hier laten we het bij voor vandaag. Ik wil eindigen met het lezen van:

Psalm 23

De HEER is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets.

²Hij laat mij rusten in groene weiden en voert mij naar vredig water, ³hij geeft mij nieuwe kracht en leidt mij langs veilige paden tot eer van zijn naam.

⁴Al gaat mijn weg door een donker dal, ik vrees geen gevaar, want u bent bij mij, uw stok en uw staf, zij geven mij moed.

⁵U nodigt mij aan tafel voor het oog van de vijand, u zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over.

⁶Geluk en genade volgen mij alle dagen van mijn leven, ik keer terug in het huis van de HEER tot in lengte van dagen.

AMEN